

DOANH NGHIỆP
XUẤT NHẬP KHẨU VIỆT NAM 2017

NGÀNH
DƯỢC PHẨM
VÀ
THỰC PHẨM CHỨC NĂNG

Doanh thu thị trường dược phẩm Việt Nam trong năm 2017 ước đạt 5,2 tỷ USD, tăng khoảng 10% so với năm trước và con số này còn được dự báo tăng mạnh trong những năm tới. Như vậy, tính trung bình mỗi người Việt Nam trong năm 2017 chi hơn 56 USD tiền thuốc, tương đương với 1,3 triệu đồng. Những năm trở lại đây, chi tiêu bình quân đầu người dành cho thuốc tại Việt Nam đã tăng dần từ 9,85 USD trong năm 2005 lên đến 22,25 USD trong năm 2010 và con số này tăng gần gấp đôi vào năm 2015, với 37,97 USD. Mức tăng trưởng trung bình về chi tiêu thuốc hàng năm đạt 14,6% trong giai đoạn 2010-2015 và duy trì ở mức tăng ít nhất 14%/năm cho tới năm 2025. Dược phẩm được đánh giá là một thị trường hết sức tiềm năng, thu hút nhiều nhà đầu tư ngoại, các tập đoàn quốc gia trên thế giới, thậm chí cả những nhà đầu tư trong nước hoạt động ngoài ngành.

Trong vòng 2 năm trở lại đây, các công ty dược trong nước đã mạnh tay đầu tư nhà máy mới, thay đổi cung cách quản trị để thích ứng với sự chuyển động trên thị trường. Nhưng từ năm 2017, cuộc đua sẽ bước sang một giai đoạn mới, cạnh tranh quyết liệt và bài bản hơn. Bối cảnh của “mảnh đất phù du” ngành dược đã được thay đổi mạnh mẽ với sự tham gia của những ông lớn trên thị trường bán lẻ, phân phối như Thế giới Di động, FPT Retail, Digiworld, Nguyễn Kim. Bên cạnh đó, sự gia nhập ồ ạt của các tập đoàn dược phẩm nước ngoài vào khâu sản xuất tại Việt Nam như Sanofi, Taisho, Abbott,... cũng đang tạo ra áp lực khá lớn với các doanh nghiệp dược trong nước. Mức độ cạnh tranh thị trường dược trong năm qua diễn ra khốc liệt hơn trên hầu hết các phân khúc thị trường.

VIII. TÌNH HÌNH XUẤT NHẬP KHẨU CÁC MẶT HÀNG NHÓM NGÀNH DƯỢC PHẨM

(Trong ngành này chỉ nghiên cứu doanh nghiệp ở các mã Hái Quan: HS3003, HS3004, HS2936)

1. Tình hình xuất khẩu chung

Thời gian tới, ngành Dược Việt Nam được dự báo sẽ tiếp tục tăng trưởng ở mức 2 con số nhưng xu hướng tăng chậm lại. Bên cạnh đó, với tiến trình hội nhập sâu rộng của Việt Nam thông qua các hiệp định thương mại, các công ty Dược phẩm trong nước sẽ đối diện với sức ép cạnh tranh lớn hơn từ các công ty nước ngoài do việc cắt giảm các hàng rào bảo hộ, đặc biệt trong bối cảnh động lực phát triển chính của ngành vẫn là các chính sách bảo hộ của nhà nước như hiện nay. Tuy nhiên, dược phẩm trong nước lại có lợi thế hơn so với sản phẩm ngoại về giá cả, khi nguồn lao động dồi dào, giá nhân công thấp, khiến dược phẩm Việt Nam không bị đè nặng vấn đề về giá. Đây cũng là một điểm cộng cho ngành dược trong giai đoạn phát triển này.

Năm 2017, trong khi kim ngạch nhập khẩu dược phẩm Việt Nam năm xấp xỉ đạt 2,9 tỷ USD thì kim ngạch xuất khẩu chỉ đạt khoảng 3% giá trị nhập khẩu (87 triệu USD). Các thị trường xuất khẩu chính là: các nước Châu Phi và các nước láng giềng như Myanmar, Philippines, Campuchia,...

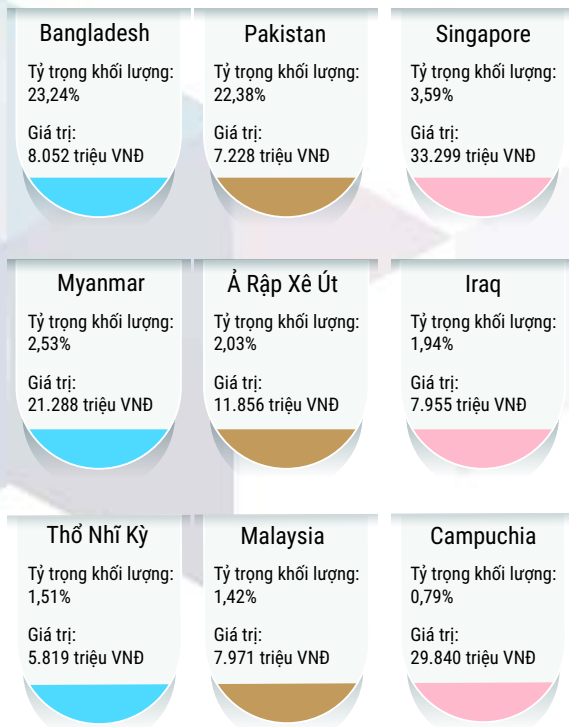
2. Tình hình xuất khẩu các mặt hàng dược phẩm

2.1 Tân dược

2.1.1 Tân dược dạng rắn

Lượng tân dược dạng rắn của Việt Nam xuất khẩu đi trong năm 2017 đạt trên 3000 tấn và đa phần dược xuất đến thị trường Châu Á. Trong đó, hơn một nửa sản phẩm này được xuất khẩu đến Bangladesh và Pakistan với tỷ trọng khối lượng lần lượt là 23,24% và 22,38%. Tiếp đến là thị trường Singapore (3,59%), Myanmar (2,53%), Ả Rập Xê Út (2,03%),... Tuy chỉ đứng ở vị trí thứ 3 về lượng xuất khẩu, nhưng giá trị tân dược xuất khẩu sang Singapore có giá trị cao nhất (33 tỷ VND).

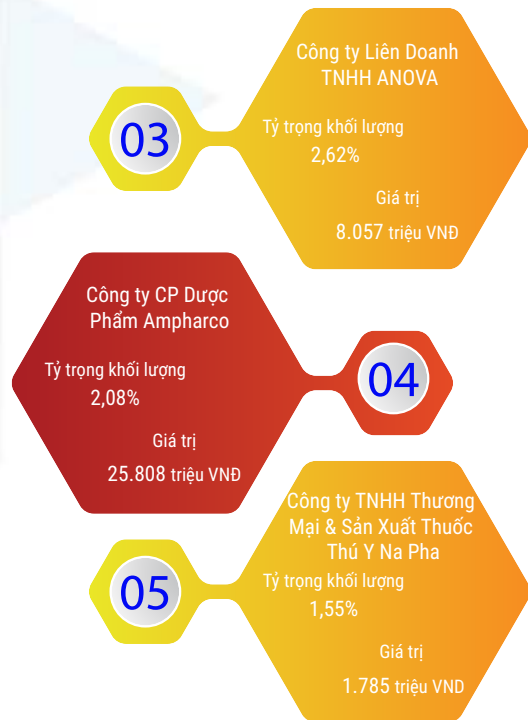
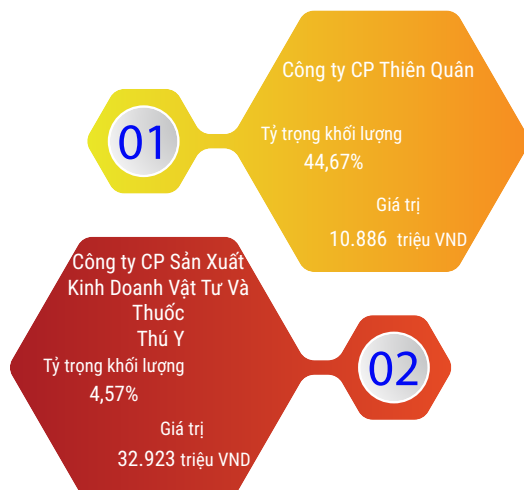
Tân dược dạng rắn xuất khẩu đi các quốc gia năm 2017

Nguồn: Vibiz tổng hợp

Sản xuất tân dược trong nước còn nhiều hạn chế từ khâu nguyên vật liệu, nghiên cứu hay kỹ thuật, do vậy tân dược chưa là sản phẩm chính xuất khẩu của nước ta. Tuy vậy, top 5 doanh nghiệp đứng đầu trong lĩnh vực xuất khẩu tân dược luôn mang lại sự tin tưởng cho đối tác ngoại quốc. Trên 55% khối lượng được các doanh nghiệp đứng đầu nắm giữ, và đóng vai trò chi phối lĩnh vực xuất khẩu tân dược.

Top 5 doanh nghiệp xuất khẩu tân dược dạng rắn năm 2017

Nguồn: Vibiz tổng hợp

Công ty CP Thiên Quân

Công ty CP Thiên Quân khởi đầu được biết đến là một công ty chuyên về các mặt hàng: Nguyên liệu kháng sinh, vaccine, thuốc thú y, thuốc thủy sản, chế phẩm sinh học, xử lý môi trường. Qua thời gian hình thành và phát triển mạnh, Công ty CP.Thiên Quân đã khẳng định được vị trí hàng đầu trong ngành dược phẩm tại Việt Nam. Chất lượng sản phẩm luôn ổn định, xuất phát từ khâu chọn nguyên liệu đầu vào, kiểm soát chặt chẽ trong quá trình sản xuất và thành phẩm trước khi ra thị trường đều được kiểm nghiệm tại Phòng kiểm nghiệm đạt tiêu chuẩn GMP của công ty. Không những có mạng lưới rộng khắp cả nước mà sản phẩm công ty còn được xuất đến nhiều thị trường nước ngoài. Tính đến hết năm 2017, lượng tân dược công ty xuất khẩu chiếm 44,67% tổng thị phần của cả nước và giá trị mang lại ước đạt trên 10 tỷ VND. Con số này đóng góp một phần không nhỏ vào sự phát triển chung của ngành dược Việt Nam.

Công ty CP Sản xuất Kinh doanh Vật tư Và Thuốc Thú Y

Trong năm 2017, Công ty CP Sản Xuất Kinh Doanh Vật Tư Và Thuốc Thú Y (Vemedim) đứng thứ 2 về lượng tân dược xuất khẩu với 4,57% và giá trị đạt 33 tỷ VNĐ. Sản phẩm của Vemedim được phân phối, tiêu thụ trên toàn quốc và xuất khẩu đến hơn 42 quốc gia trên thế giới. Vemedim đã khẳng định được vị trí của mình trong lòng các doanh nghiệp đối tác. Trung tâm nghiên cứu và phát triển của Vemedim là chìa khóa cho sự đổi mới trong việc tạo ra những sản phẩm chăm sóc sức khỏe động vật và phương pháp điều trị hữu hiệu một cách khoa học.

Công ty Liên Doanh TNHH ANOVA

Tiếp đến là Công ty Liên Doanh TNHH ANOVA đứng thứ 3 về lượng tân dược xuất khẩu với 2,62% tỷ trọng về lượng và giá trị đạt 8 tỷ VNĐ. Đội ngũ trên 1500 nhân sự không ngừng cố gắng thuộc 10 công ty thành viên hoạt động hiệu quả trong nhiều lĩnh vực về nông nghiệp, sản phẩm của công ty không những dùng cho tiêu thụ trong nước mà còn mang đến nhiều thị trường nước ngoài. Trong số trên 26 quốc gia và vùng lãnh thổ nhập khẩu tân dược từ Công ty Liên Doanh TNHH ANOVA, điển hình phải kể đến Hàn Quốc, Thái Lan, Malaysia, Migeria,... đạt được mức tăng trưởng bền vững và ổn định trong nhiều năm qua.

Công ty CP DP Ampharco U.S.A

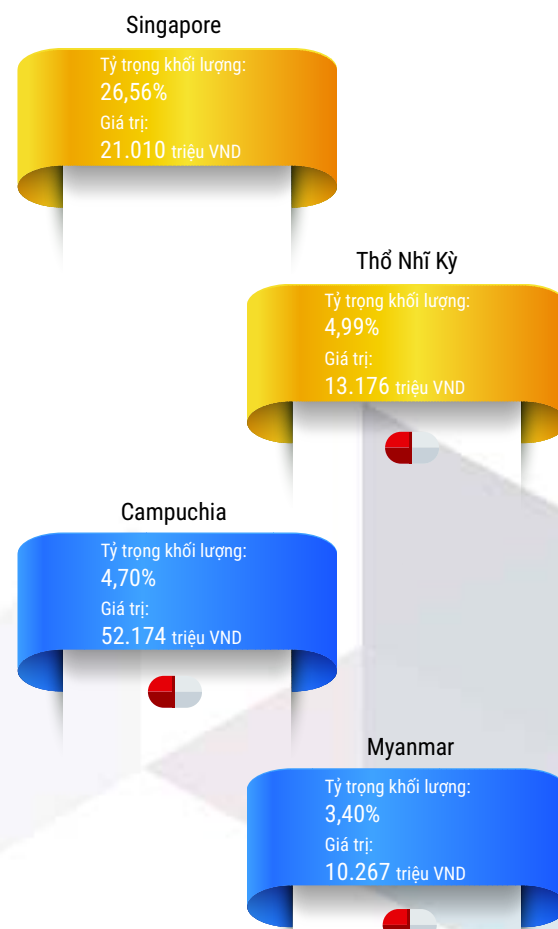
Trong gần 50 năm qua, Công ty CPDP Ampharco U.S.A đã đạt những bước tiến đầy tự hào trong nhiều lĩnh vực hoạt động như nghiên cứu sản phẩm mới, sản xuất, kinh doanh - tiếp thị, phân phối, xuất khẩu và nhập khẩu,... Các sản phẩm của công ty đã nhận được sự đánh giá cao của các y bác sĩ, nhà thuốc và bệnh nhân. Thương hiệu Ampharco U.S.A nhanh chóng đạt được một vị trí nhất định trên thị trường trong và ngoài nước. Trong năm 2017, công ty xuất khẩu 2,08% tổng lượng tân dược của cả nước và giá trị thu được ước đạt trên 26 tỷ VNĐ.

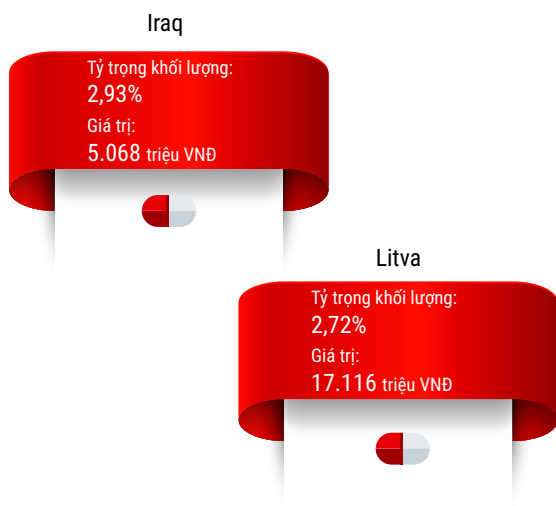
Các sản phẩm xuất khẩu của công ty chủ yếu được đưa đến Malaysia, Philippines, Bangladesh, Myanmar, Campuchia, Indonesia,...

2.1.2 Tân dược dạng lỏng

Xuất khẩu tân dược dạng lỏng năm 2017 đạt 1.190 nghìn lít. Trong đó, Việt Nam chủ yếu xuất khẩu đến các thị trường trong khu vực Châu Á. Lượng tân dược xuất sang Singapore chiếm tỷ trọng về khối lượng lớn nhất (26,56%). Tiếp đến là Thổ Nhĩ Kỳ (4,99%), Campuchia (4,7%), Myanmar (3,4%), Iraq (2,93%), Litva (2,72%). Tuy chỉ đứng ở vị trí thứ 3 về lượng, nhưng giá trị tân dược xuất sang Campuchia chiếm giá trị cao nhất (52,17 tỷ VNĐ).

Tân dược dạng lỏng xuất khẩu đi các quốc gia năm 2017

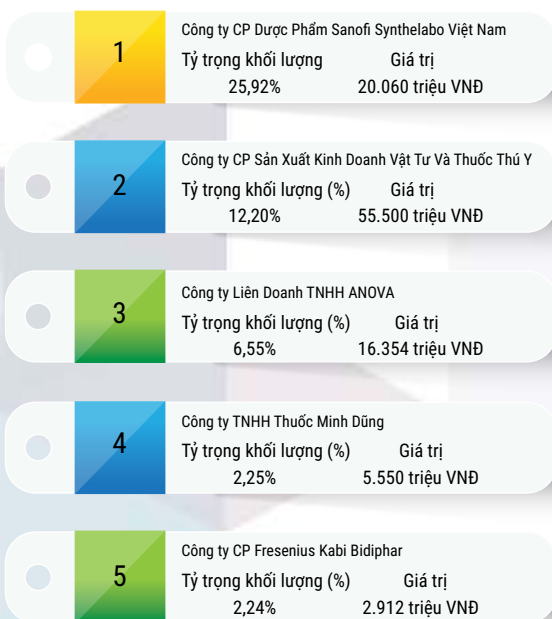

Nguồn: Vibiz tổng hợp

Để đạt được con số gần 1.190 nghìn lít thuốc tân dược xuất khẩu trong năm qua, phải kể đến sự đầu tư công nghệ kỹ thuật, và đội ngũ chuyên gia tận tụy nghiên cứu ra các sản phẩm tốt nhất đưa ra thị trường. Top 5 doanh nghiệp đứng đầu về lượng xuất khẩu tân dược dạng lỏng đã chứng minh được điều đó. Tỷ trọng khối lượng của top 5 doanh nghiệp đứng đầu chiếm gần 47% tổng thị phần. Riêng công ty CP Dược Phẩm Sanofi Synthelabo Việt Nam đứng đầu chiếm gần 26% sản lượng xuất khẩu.

Top 5 doanh nghiệp xuất khẩu thuốc tân dược dạng lỏng năm 2017

Nguồn: Vibiz tổng hợp

Công ty Cổ Phần Dược Phẩm Sanofi Synthelabo Việt Nam

Trong năm 2017, Công ty Cổ Phần Dược Phẩm Sanofi Synthelabo Việt Nam đứng đầu trong lĩnh vực xuất khẩu tân dược dạng lỏng với gần 26% tổng lượng xuất khẩu và giá trị đạt 20 tỷ VND. Hơn 50 năm có mặt tại Việt Nam, công ty luôn đặt bệnh nhân ở vị trí trung tâm trong mọi hoạt động của mình. Với gần 1.500 nhân viên trên toàn quốc, công ty luôn nỗ lực mang đến cho người dân Việt Nam những sản phẩm chất lượng cao. Sản phẩm nổi bật là Cacium Corbiere, Plavix, Lactacyd, Taxotere, Enterogermina, Amaryl, Acemuc,... đã và đang nhận được sự tin dùng của rất nhiều bệnh nhân Việt Nam. Công ty có danh mục đa dạng các sản phẩm sản xuất trong nước tiêu thụ trong và ngoài nước, đáp ứng nhu cầu điều trị và chăm sóc sức khỏe ở nhiều lĩnh vực khác nhau (tim mạch, bệnh truyền nhiễm, ung thư, các bệnh nội khoa,...).

Công ty CP Sản xuất Kinh doanh Vật tư và Thuốc Thú Y (Vemedim)

Công ty Cổ Phần Sản Xuất Kinh Doanh Vật Tư Và Thuốc Thú Y (Vemedim) nằm trong top 2 về xuất khẩu tân dược dạng rắn và cũng là công ty đứng thứ 2 về xuất khẩu tân dược dạng lỏng trong năm qua. Tỷ trọng khối lượng tân dược dạng lỏng công ty xuất khẩu trong năm qua đạt trên 12,2% và giá trị ước đạt 55 tỷ VND. Sự đóng góp đáng kể trong năm qua đã từng bước đưa Vemedim trở thành thương hiệu dược phẩm thú y trên toàn thế giới. Điển hình trong năm 2017, Vemedim vinh dự nhận giải thưởng là doanh nghiệp tiêu biểu của tỉnh trong chương trình Hội nghị xúc tiến đầu tư tỉnh Hậu Giang.

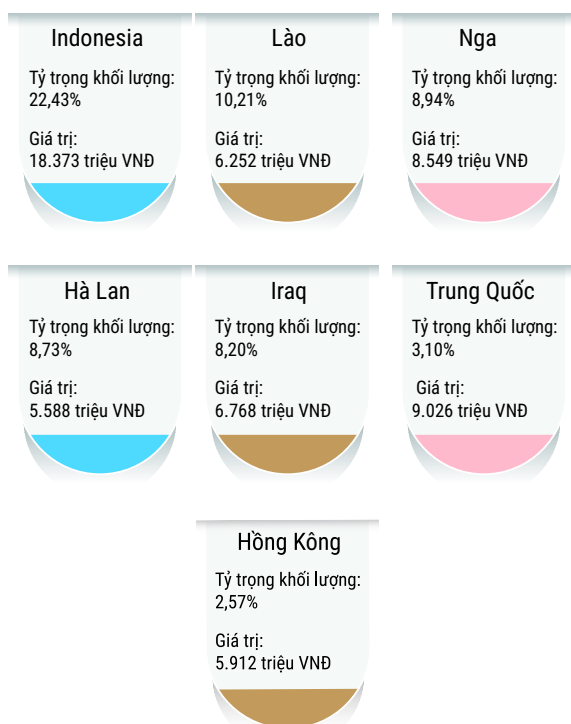
Công ty Liên Doanh TNHH ANOVA

Công ty Liên Doanh TNHH ANOVA đứng thứ 3 về xuất khẩu tân dược về cả dạng lỏng và dạng rắn. Năm 2017, tỷ trọng về lượng tân dược dạng lỏng công ty xuất khẩu đạt 6,5% và giá trị ước đạt trên 16 tỷ VND. Hoạt động trong lĩnh vực thuốc tân dược dành cho thú y là chủ yếu, Anova luôn cung cấp giải pháp toàn diện và tối ưu cho người nông dân và bước phát triển các lĩnh vực kinh doanh bao gồm: thuốc thú y, vaccine, thức ăn gia súc,...

2.2 Thực phẩm chức năng

Việt Nam có lợi thế trong sản xuất TPCN, hiện cả nước cũng có khoảng 3.948 loài thực vật, 408 loài động vật, 75 loại khoáng vật và trên 50 loại tảo có khả năng làm thuốc. Nhưng nghịch lý ở chỗ, trên 80% sản lượng và gần 500 danh mục dược liệu phải nhập khẩu. Thực tế cho thấy, chúng ta tiêu tốn rất nhiều tiền vào việc nhập khẩu nguồn nguyên liệu từ nước ngoài. Nghiêm trọng hơn, các nguồn nguyên liệu nhập khẩu cũng chưa phải là nguồn nguyên liệu sạch, nguyên liệu đảm bảo cho sản xuất TPCN. Kết quả của một đợt tổng kiểm tra của Viện Kiểm nghiệm – Bộ Y tế, trong số 60 mẫu được kiểm tra thì có tới 60% không đạt tiêu chuẩn. Như vậy, về nguyên liệu, chúng ta chưa sử dụng được đúng mực nguồn thảo dược thiên nhiên, cho nên khó đảm bảo được sản phẩm đưa ra thị trường đạt chất lượng tốt nhất. Do vậy, số mặt hàng và lượng thực phẩm chức năng xuất khẩu đi còn hạn chế.

Xuất khẩu vitamin năm 2017 theo quốc gia

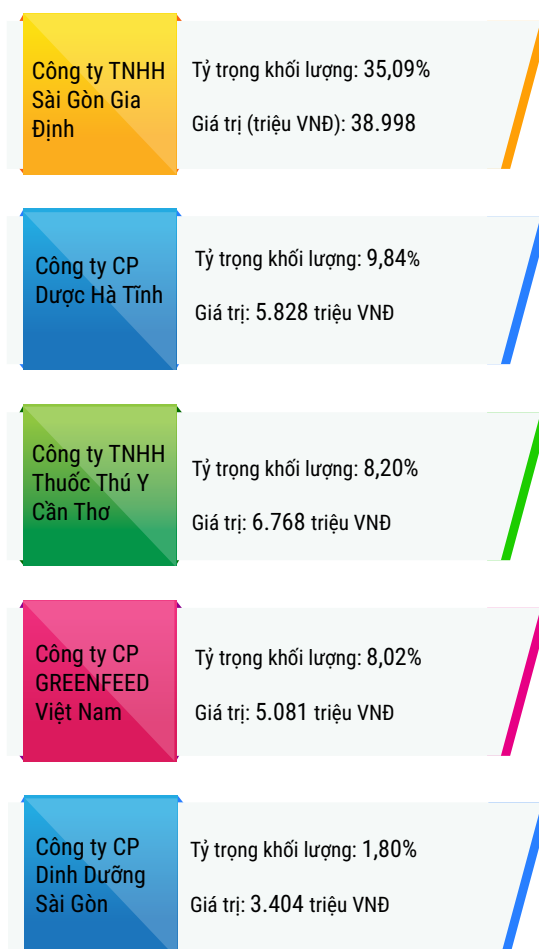

Nguồn: Vibiz tổng hợp

Tổng lượng vitamin xuất khẩu trong năm 2017 đạt trên 610 tấn, và giá trị ước đạt 95 tỷ VND. Trong đó, Việt Nam xuất khẩu vitamin chủ yếu đến thị trường Indonesia (22,43%), Lào (10,21%), Nga (8,94%), Hà Lan (8,73%), Iraq (8,2%), Trung Quốc (3,1%) và Hồng Kông (2,57%).

Tính đến hết năm 2017, cả nước chỉ có hơn 20 doanh nghiệp Việt Nam đủ tiêu chuẩn xuất khẩu vitamin đến thị trường nước ngoài. Trong đó, top 5 doanh nghiệp đứng đầu chiếm 63% tổng khối lượng vitamin xuất khẩu, nắm vai trò quan trọng trong việc xuất khẩu vitamin nói riêng và đóng góp kim ngạch lớn cho ngành thực phẩm chức năng nói chung.

Top 5 doanh nghiệp xuất khẩu vitamin năm 2017

Nguồn: Vibiz tổng hợp

Công ty TNHH Sài Gòn Gia Định

Đứng đầu về lượng xuất khẩu vitamin trong năm 2017 là Công ty TNHH Sài Gòn Gia Định với 35,09% tổng khối lượng và giá trị thu về ước đạt 39 tỷ VND. Công ty luôn đóng góp thị phần lớn về cả xuất khẩu và nhập khẩu vitamin, bởi lẽ sản phẩm của Công ty TNHH Sài Gòn Gia Định nhận được sự tin tưởng của đối tác trong và ngoài nước. Sản phẩm xuất khẩu chính của công ty là dinh dưỡng bổ sung cho thức ăn chăn nuôi. Sản phẩm này chủ yếu được xuất đến Indonesia (63,91%), Hà Lan (18,84%), Trung Quốc (7,43%), Hồng Kông (5,61%), Bỉ (4,21%).

Công ty TNHH Thuốc Thú Y Cần Thơ

Công ty CP Dược Hà Tĩnh, Công ty TNHH Thuốc Thú Y Cần Thơ lần lượt đứng ở vị trí thứ 2 và thứ 3 về xuất khẩu vitamin trong năm qua với tỷ trọng khối lượng lần lượt là 9,84% và 8,2%. Sự đóng góp về kim ngạch của hai doanh nghiệp trên đều đạt trên 5 tỷ VND.

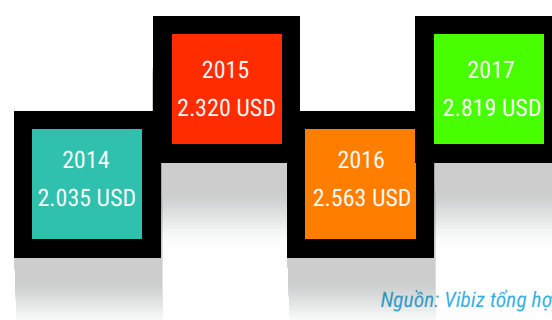
Xuất phát từ thực tế cho thấy, nguồn nguyên liệu để sản xuất thực phẩm chức năng trong nước luôn dồi dào, và sự hình thành các viện nghiên cứu, vùng chuyên canh dược liệu trên khắp đất nước. Điều này đã và đang tạo tiền đề cho sự phát triển sản xuất thực phẩm chức năng trong nước, Việt Nam có triển vọng lớn tiến tới xuất khẩu các mặt hàng đến bạn bè quốc tế.

3. Tổng quan về nhập khẩu dược phẩm

Dược phẩm trong nước đã và đang diễn ra sôi động với hàng trăm hãng dược cạnh tranh, và hàng ngàn sản phẩm được tung ra thị trường. Tuy nhiên, khi xem xét lại về nguồn gốc, xuất xứ các sản phẩm dược được ưa chuộng trên thì chủ yếu có xuất xứ từ nước ngoài.

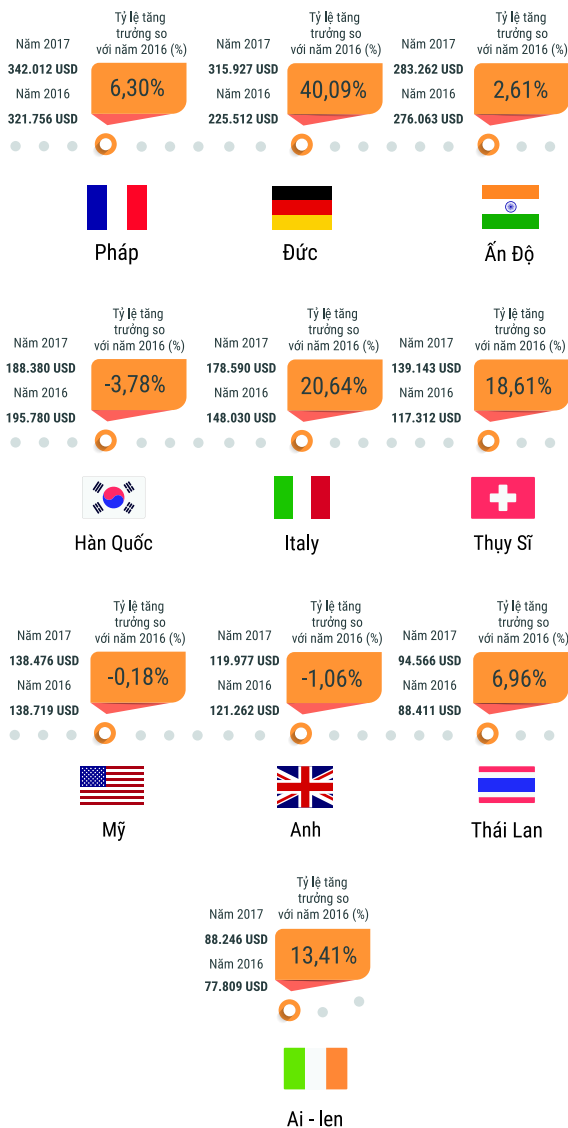
Khoảng 90% dược phẩm trong nước là được nhập khẩu. Chi nhập khẩu dược phẩm liên tục gia tăng trong những năm qua. Nếu năm 2016, 2015, 2014 Việt Nam chi nhập khẩu dược phẩm lần lượt là 2,563 tỷ USD; 2,32 tỷ USD và 2,035 tỷ USD thì đến cuối năm 2017 giá trị nhập khẩu xấp xỉ đạt **2,9 tỷ USD (tăng 10% so với năm 2016)**. **Tốc độ tăng trung bình giai đoạn 4 năm trở lại đây ước khoảng 11,5%/năm.**

Kim ngạch nhập khẩu dược phẩm giai đoạn 2014 - 2017

Ba thị trường cung cấp dược phẩm lớn nhất cho Việt Nam trong năm qua là **Pháp, Đức và Ấn Độ chiếm 33,4% đạt lần lượt 342 triệu USD, 315 triệu USD và 283 triệu USD trong năm 2017, tăng tương ứng 6,3%; 40,1% và 2,61% so với cùng kỳ năm 2016.** Điều đáng lưu ý, với mức độ tăng trưởng **40,1%** về kim ngạch nhập khẩu, đã đưa nước **Đức từ vị trí thứ 3 trong năm 2016 vươn lên đứng thứ 2 trong năm 2017.** Bên cạnh đó, tuy kim ngạch nhập khẩu dược phẩm từ Nga không cao, nhưng giai đoạn 2016 - 2017, **Nga có tốc độ tăng trưởng vượt trội, gấp 2,7 lần so với cùng kỳ năm trước.** Ngoài những thị trường kể trên, Việt Nam còn nhập khẩu dược phẩm từ Hàn Quốc (6,68%), Italy (6,33%), Thụy Sĩ (4,94%), Mỹ (4,91%), Anh (4,26%),...

Thị trường nhập khẩu dược phẩm năm 2017

Nguồn: Vibiz tổng hợp

4. Tình hình nhập khẩu một số mặt hàng dược phẩm

4.1 Tân dược

Điểm yếu lớn nhất của ngành dược phẩm đó là khả năng sản xuất vẫn chưa bắt kịp được tiêu thụ. Mặc dù số cơ sở sản xuất trong nước đạt tiêu chuẩn GMP đã lên tới 130 doanh nghiệp, nhưng sản lượng thuốc trong nước vẫn không đáp ứng được nhu cầu chăm sóc sức khỏe của người dân. Nguyên nhân được cho là Việt Nam vẫn chưa phát triển được công nghệ hóa dược, và chưa thành lập các vùng chuyên sản xuất dược liệu mặc dù điều kiện đất đai Việt Nam có ưu thế.

Chi phí đầu tư công nghệ và nghiên cứu tốn kém nên phần lớn cơ sở vật chất và các trang thiết bị của các cơ sở sản xuất thuốc cũng như của các cơ sở nghiên cứu để triển khai sản xuất hiện nay còn thiếu và không đồng bộ. Chính vì vậy, việc áp dụng công nghệ tiên tiến vào sản xuất còn nhiều trở ngại. Hậu quả là phần lớn các doanh nghiệp tập trung sản xuất tân dược ở phân khúc thông thường, trong khi có quá ít cơ sở sản xuất thuốc có dạng bào chế đặc biệt và thuốc chuyên khoa đặc trị. Từ những hạn chế của ngành dược trong nước đã tạo cơ hội cho các doanh nghiệp dược ngoại “chen chân” vào thị trường Việt Nam.

Tính đến hết năm 2017, **toàn quốc có khoảng trên 100 doanh nghiệp nhập khẩu thuốc tân dược**. Nguồn gốc xuất xứ các mặt hàng tân dược trên thị trường Việt Nam chủ yếu đến từ Pháp, Đức và Hàn Quốc. Ngoài ba thị trường chính kể trên, Việt Nam còn nhập khẩu dược phẩm từ các thị trường khác như: Italia, Hoa Kỳ, Anh, Thụy Sĩ, Thái Lan, Ấn Độ,...

4.1.1 Tân dược dạng rắn

Nhập khẩu tân dược dạng rắn từ các quốc gia năm 2017

Nguồn: Vibiz tổng hợp

Sản phẩm tân dược dạng rắn Việt Nam chủ yếu nhập khẩu từ Pháp và Hàn Quốc với 19% tổng khối lượng nhập khẩu, trong đó Pháp chiếm 8,67% và Hàn Quốc chiếm 8,21%. Tiếp đến là thị trường Thái Lan (5,69%), Trung Quốc (3,32%), Ấn Độ (2,7%), Mỹ (2,65%),... Lượng tân dược nhập khẩu từ Ấn Độ chỉ đứng thứ 5 sau Pháp, Hàn Quốc, Thái Lan, Trung Quốc, nhưng giá trị nhập khẩu thuốc từ thị trường này lại ở mức cao nhất là 942 tỷ VND.

Top 5 doanh nghiệp nhập khẩu tân dược dạng rắn năm 2017

Nguồn: Vibiz tổng hợp

Công ty CP Chăn Nuôi C.P. Việt Nam

Top 5 doanh nghiệp đứng đầu chiếm thị phần lớn trong lĩnh vực nhập khẩu tân dược với 32,81% tổng lượng. Trong đó riêng Công ty Cổ phần Chăn Nuôi C.P. Việt Nam (Charoen Pokphand Group) chiếm gần 11,2% thị phần về lượng và giá trị ước đạt 409 tỷ VND. Tập đoàn C.P. được thành lập năm 1921 tại Bangkok, Thái Lan. Nay là một tập đoàn sản xuất kinh doanh đa ngành nghề và là một trong những tập đoàn mạnh nhất của Thái Lan trong lĩnh vực công - nông nghiệp và chế biến thực phẩm. Tập đoàn C.P. bắt đầu vào Việt Nam từ năm 1988, đến nay đã phát triển mạnh trong lĩnh vực nhập khẩu dược phẩm cho vật nuôi.

Sau hơn 30 năm hoạt động tại Việt Nam, công ty đã dành được nhiều thành tựu, đánh dấu tên tuổi của mình trên thị trường dược phẩm Việt Nam.

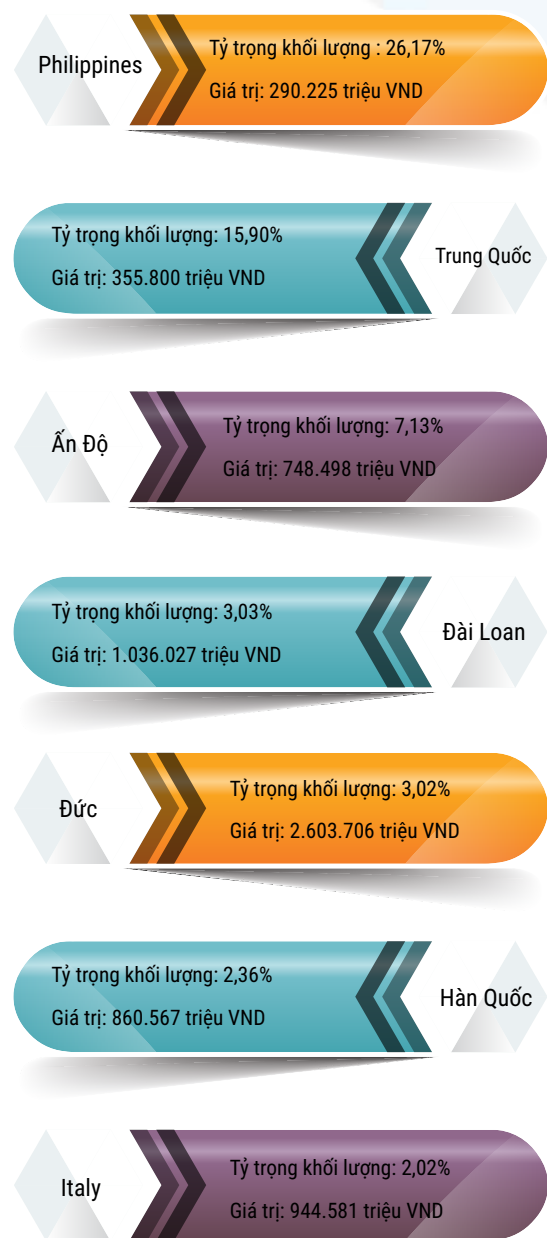
Công ty CP Dược Phẩm Sanofi Synthelabo Việt Nam

Công ty CP Dược Phẩm Sanofi Synthelabo Việt Nam đứng thứ 2 trong lĩnh vực nhập khẩu tân dược dạng rắn và cũng là công ty đứng đầu trong việc xuất khẩu tân dược dạng lỏng. Công ty dược phẩm Sanofi hoạt động hướng đến sự phát triển bền vững, đặt người bệnh ở vị trí trung tâm, cam kết về trách nhiệm xã hội và thực hiện công tác bảo vệ môi trường. Tất cả các sản phẩm được đưa đến người tiêu dùng luôn đảm bảo tiêu chuẩn về an toàn cho người bệnh. Sanofi vinh dự nhận giải thưởng uy tín Ngôi Sao Thuốc Việt 2014 do Bộ Trưởng Bộ Y tế trao tặng cùng với giải thưởng dành cho bốn sản phẩm: Calcium Corbiere, Nautamine, Lactacyd BB & Nospa. Đến năm 2017 công ty nhập khẩu tân dược dạng rắn với tỷ trọng khối lượng đạt 8,45%, và giá trị đạt 218 tỷ VNĐ. Lượng thuốc tân dược được công ty nhập khẩu về và nhiều sản phẩm khác đã và đang được sự tin dùng của nhiều bệnh viện tại Việt Nam.

4.1.2 Tân dược dạng lỏng

Top 3 thị trường chính Việt Nam nhập khẩu tân dược dạng lỏng là Philippines, Trung Quốc, Ấn Độ. Tổng khối lượng tân dược nhập khẩu từ 3 thị trường này lên đến 50% tổng lượng nhập khẩu. Trong đó, Philippines chiếm 26,17%, Trung Quốc chiếm 15,9%, Ấn Độ chiếm 7,13%. Ngoài ra Việt Nam còn nhập khẩu tân dược dạng lỏng từ các thị trường khác như là Đài Loan (3,03%), Đức (3,02%), Hàn Quốc (2,36%), Italy (2,02%),... Điều đáng chú ý là giá trị nhập khẩu mặt hàng này từ Đài Loan và Đức đều ở mức cao trên 1000 tỷ VND, riêng giá trị nhập khẩu từ Đức lên tới 2.603 tỷ VND.

Nhập khẩu tân dược dạng lỏng từ các quốc gia năm 2017

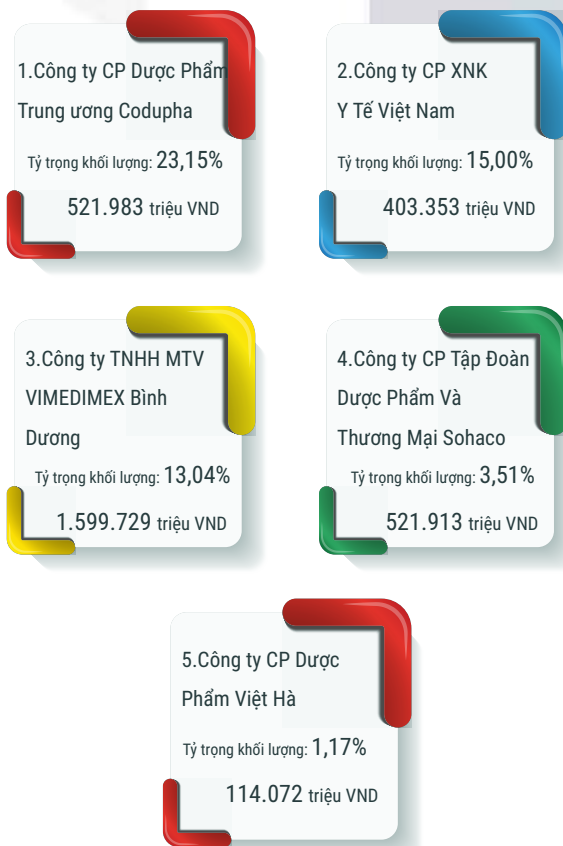
Nguồn: Vibiz tổng hợp

Từ năm 2013, các doanh nghiệp nhập khẩu tân dược đã từng bước đưa sản phẩm hàng đầu có xuất xứ từ Đức vào thị trường Việt Nam. Hơn 100 năm phát triển Queisser Pharma GmbH & Co.KG đã trở thành một trong những hãng dược phẩm hàng đầu tại Đức và Châu Âu.

Với tinh thần “Chất lượng Đức”, sản phẩm của Queisser hiện được phân phối chính thức tại hơn 50 quốc gia trên thế giới với 3 nhóm hàng chính là Doppel herz, Protefix, Stozzon. Chất lượng dược phẩm Đức luôn được đưa lên hàng đầu, và đây cũng là nguyên nhân chính khiến người Việt tin dùng để nâng cao vấn đề bảo vệ sức khỏe. Dược phẩm Đức ngày càng chiếm thị phần lớn trong thị trường Việt Nam.

Top 5 doanh nghiệp nhập khẩu tân dược dạng lỏng năm 2017

Đơn vị: %, triệu VND

Nguồn: Vibiz tổng hợp

Công ty CP Dược Phẩm Trung Ương Codupha

Top 5 doanh nghiệp đứng đầu trong lĩnh vực nhập khẩu tân dược chiếm gần 56% tỷ trọng khối lượng. Riêng công ty CP Dược Phẩm Trung Ương Codupha (Dược Phẩm TW2) chiếm đến 32,15% tổng khối lượng và giá trị ước đạt 522 tỷ VND. Dược tiếp quản ngay sau ngày thống nhất đất nước (30/4/1975) với tên gọi Tổng kho Y dược phẩm miền Nam - tiền thân của CODUPHA ngày nay, trải qua sau 40 năm hình thành và phát triển, CODUPHA đã trở thành nhà phân phối chuyên nghiệp hàng đầu với hệ thống phân phối hoàn thiện trong cả nước nhằm đưa thuốc đến tay người bệnh với chất lượng cao và giá cả hợp lý nhất. Đến nay sản phẩm chất lượng cao của công ty được phân phối rộng khắp cả nước. Thị trường nhập khẩu dược phẩm của công ty rộng khắp từ Hoa Kỳ, Hàn Quốc, Trung Quốc, Đức, Ấn Độ hay Thái Lan...

Công ty CP Xuất nhập khẩu Y tế Việt Nam (VIMEDIMEX VN)

Công ty CP Xuất nhập khẩu Y tế Việt Nam (VIMEDIMEX VN), tiền thân là Công ty Xuất nhập khẩu Y tế I Hà Nội (VIMEDIMEX HANOI), được thành lập từ năm 1985, là công ty đầu tiên được Bộ Y tế giao nhiệm vụ hoạt động kinh doanh xuất nhập khẩu các mặt hàng chuyên ngành y tế bao gồm: Dược phẩm, máy móc trang thiết bị, vật tư y tế, hoá chất xét nghiệm, tinh dầu, dược liệu, mỹ phẩm,... Trong nhiều năm qua, công ty luôn khẳng định vị trí hàng đầu trên thương trường ngành dược bằng uy tín, chất lượng và đội ngũ cán bộ chuyên nghiệp. Tất cả đều góp phần tạo nên thành công của công ty trong năm 2017 vừa qua. Tổng khối lượng tân dược dạng lỏng công ty nhập khẩu đạt 15%, và giá trị ước đạt 403 tỷ VND. Công ty có quan hệ đối tác với trên 300 doanh nghiệp tại hơn 150 quốc gia và vùng lãnh thổ trên toàn quốc, là đại lý cho nhiều hãng dược phẩm, nhà sản xuất trang thiết bị y tế nổi tiếng trong nước và trên thế giới.

Công ty TNHH MTV VIMEDIMEX Bình Dương

Công ty TNHH Một Thành Viên VIMEDIMEX Bình Dương đứng thứ 3 về lượng nhập khẩu tân dược dạng lỏng trong năm 2017 với tỷ trọng sản lượng đạt 13,04% và giá trị đạt 1.600 tỷ VND. Đây là công ty đóng góp kim ngạch lớn nhất trong lĩnh vực nhập khẩu dược.

Tiếp đến ở vị trí thứ 4 và thứ 5 là Công ty CP Tập Đoàn Dược Phẩm Và Thương Mại Sohaco và Công ty Cổ Phần Dược Phẩm Việt Hà lần lượt chiếm 3,51% và 1,17% tổng khối lượng tân dược dạng lỏng nhập khẩu.

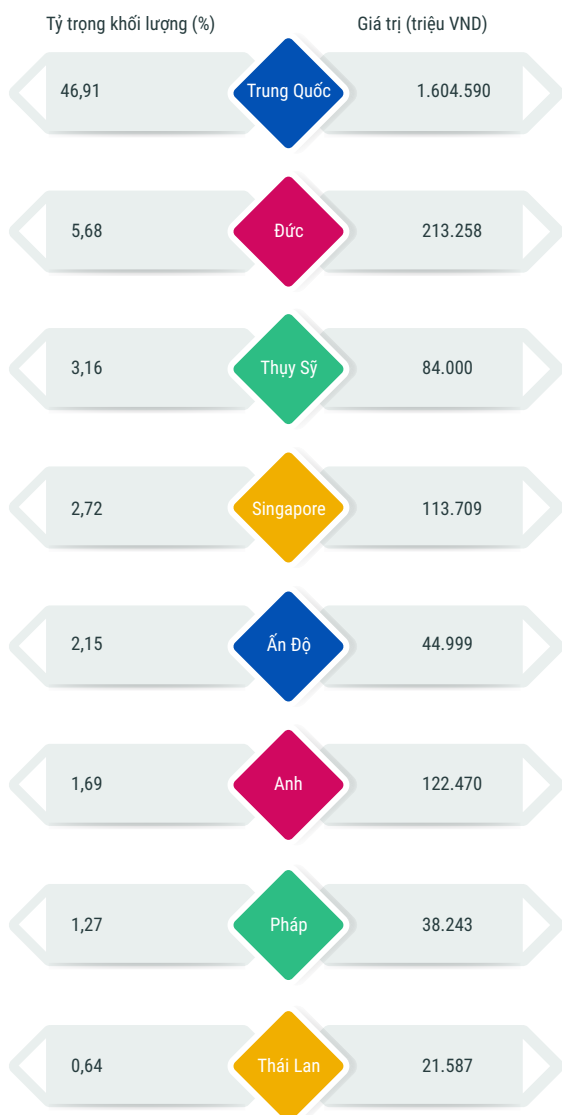
4.2 Thực phẩm chức năng

Trong công cuộc công nghiệp hóa, đô thị hóa tăng tốc từ thập kỷ cuối của thế kỷ trước, đặc biệt tăng mạnh từ đầu thế kỷ này. Bên cạnh những ưu điểm vĩ đại của cuộc cách mạng công nghiệp, về mặt nguy cơ sức khỏe, chúng ta phải đối mặt với "Cơn thủy triều dịch bệnh mãn tính không lây gia tăng". Việc dự phòng dịch bệnh mãn tính không phải bằng vacxin như các loại dịch bệnh truyền nhiễm, mà phải bằng các biện pháp: chế độ ăn uống, vận động, sinh hoạt... trong đó, thực phẩm chức năng là công cụ dự phòng sức khỏe của thế kỷ 21.

Từ năm 1999, thực phẩm chức năng từ các nước bắt đầu nhập khẩu chính thức vào Việt Nam. Nếu như năm 2000 chỉ có tổng số 63 loại thực phẩm chức năng, đến hết năm 2016 đã có 3.447 loại thực phẩm chức năng, trong đó có 1.501 sản phẩm nhập khẩu.

Đến năm 2017, ở Việt Nam có khoảng 3.500 loại thực phẩm chức năng đang lưu hành và có hơn 90% nhà thuốc toàn quốc bán thực phẩm chức năng. Tuy nhiên, sự phát triển nhỏ lẻ, manh mún và chưa được quản lý chặt chẽ dẫn đến nhiều bất cập trong thị trường này như: sản phẩm giả, nhập lậu, xách tay kém chất lượng được lưu hành.

Nhập khẩu vitamin năm 2017 theo quốc gia

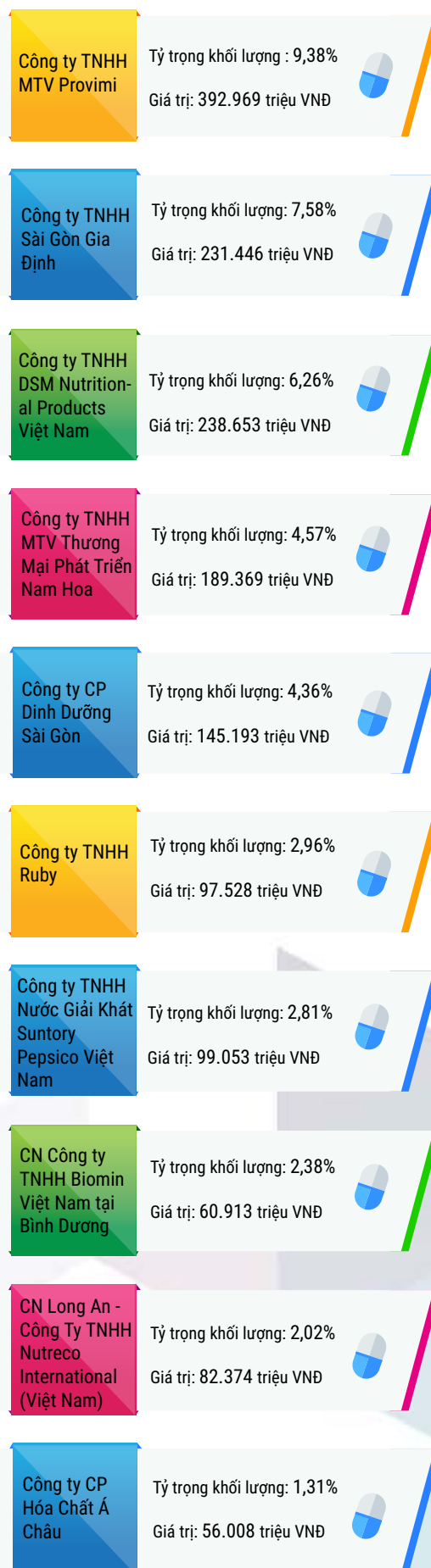
Nguồn: Vibiz tổng hợp

Mặt hàng vitamin được nhập khẩu chủ yếu từ Trung Quốc (46,91%), Đức (5,68%), Thụy Sĩ (3,16%), Singapore (2,72%), Ấn Độ (2,15%)...

Tổng khối lượng vitamin Việt Nam nhập khẩu trong năm 2017 đạt trên 15 nghìn tấn, tương ứng giá trị ước khoảng 3.502 tỷ VNĐ.

Riêng top 10 doanh nghiệp đứng đầu chiếm trên 43,6% tổng lượng thực phẩm chức năng nhập khẩu của cả nước.

Top 10 doanh nghiệp nhập khẩu vitamin năm 2017

Nguồn: Vibiz tổng hợp

Công ty TNHH MTV Provimi

Đứng đầu về lượng nhập khẩu thực phẩm chức năng trong năm qua là Công ty TNHH MTV Provimi với 9,38% tổng lượng nhập khẩu và giá trị đạt 392 tỷ VND. Provimi là đối tác đáng tin cậy, chuyên gia trong việc phát triển và sản xuất premix, phụ gia và thức ăn chuyên biệt cho vật nuôi (gia súc, gia cầm, thủy hải sản). Provimi hiện có 80 nhà máy sản xuất đạt chất lượng tại 28 quốc gia trên toàn thế giới với sản phẩm được xuất khẩu tới hơn 100 quốc gia. Với 8000 nhân viên, trong đó gồm 450 chuyên gia Provimi phục vụ khách hàng trên mọi thị trường, Provimi hiện đang là nhà cung cấp giải pháp dinh dưỡng vật nuôi hàng đầu thế giới. Top 3 thị trường chính công ty nhập khẩu vitamin là Trung Quốc (89,45%), Ấn Độ (9,02%), Pháp (0,9%).

Công ty TNHH Sài Gòn Gia Định

Khi nói về ngành dược phẩm không thể không kể đến công ty TNHH Sài Gòn Gia Định. Với kinh nghiệm trên 10 năm phát triển và củng cố niềm tin Công ty TNHH Sài Gòn Gia Định luôn đảm bảo sản phẩm nhập khẩu có chứng nhận xuất xứ, chứng nhận chất lượng đạt tiêu chuẩn đưa đến cho khách hàng. Trong năm 2017, công ty nhập khẩu 7,58% tổng lượng vitamin nhập khẩu của cả nước và giá trị ước đạt 231 tỷ VND. Thị trường nhập khẩu chính của công ty là Trung Quốc (54,97%), Đức (29,22%), Thụy Sĩ (9,71%), Ấn Độ (4,72%), Vương Quốc Anh (0,86%).

Công ty TNHH DSM Nutritional Products

Ở vị trí thứ 3 về sản lượng nhập khẩu vitamin trong năm 2017 là Công ty TNHH DSM Nutritional Products Việt Nam với 6,26% tổng lượng vitamin, và giá trị ước đạt 238 tỷ VND. Thị trường chính nhập khẩu chính của công ty là Trung Quốc (39,21%), Thụy Sĩ (28,56%), Vương Quốc Anh (13,26%), Pháp (13,26%), Đức (5,72%).

KẾT LUẬN

Nhập khẩu dược phẩm của Việt Nam đang có xu hướng tăng mạnh trong những năm gần đây. Năm 2017, chi nhập khẩu dược phẩm tăng 10% so với cùng kì năm 2016, trong khi xuất khẩu vẫn chững lại ở con số khiêm tốn. Với điều kiện hiện tại, Việt Nam được xếp vào nhóm 3 trên bản đồ dược thế giới, thuộc nhóm 17 nước có ngành công nghiệp dược đang phát triển (pharmerging countries). Nguyên nhân đến từ việc không đủ tiềm lực tự phát minh thuốc mới và chỉ một số ít doanh nghiệp có công nghệ tiếp cận với các tiêu chuẩn cao EU - GMP hay PIC/S.

Từ thực trạng này, gần 55% nhu cầu dược phẩm trong nước phải đáp ứng bằng nguồn nhập khẩu, trong đó phải kể đến một lượng lớn là các loại biệt dược - thuốc có bản quyền phát minh (patent drug), với giá thành cao do không thể sản xuất trong nước. Các sản phẩm biệt dược được nhập khẩu chủ yếu từ 3 nước Pháp, Đức và Mỹ, còn ở các quốc gia như Ấn Độ và Trung Quốc là các sản phẩm thuốc giá rẻ.

Mức tăng trưởng ngành dược phẩm Việt Nam đứng đầu trong khu vực Đông Nam Á. Tốc độ tăng trưởng trên đạt được là nhờ dân số tăng trưởng nhanh cùng với thu nhập bình quân cải thiện, sự quan tâm chăm sóc sức khỏe tăng lên. Từ năm 2017, Việt Nam bắt đầu bước qua giai đoạn "hậu dân số vàng". Đến năm 2050, dự đoán có tới 21% dân số Việt Nam trên 65 tuổi, số năm bệnh tật và số loại bệnh trung bình mắc phải của người già đang gia tăng nhanh chóng, nhu cầu dược phẩm trong các năm tới luôn tăng. Từ đó, thị trường dược phẩm Việt Nam năm 2018 được dự báo là còn nhiều tiềm năng phát triển.

THUẾ VÀ MỨC ĐỘ CẠNH TRANH: 2 THÁCH THỨC HÀNG ĐẦU CỦA NGÀNH DƯỢC

Hiện nay, mức thuế nhập khẩu với ngành dược chỉ nằm trong khoảng 0-5% nên khi giảm thuế xuống còn 0% sẽ không tác động mạnh đến tình hình kinh doanh của các doanh nghiệp. Nhưng với thực phẩm chức năng, khi mức thuế nhập khẩu hiện tại (15%) được đưa về 0% thì các doanh nghiệp trong nước kinh doanh sản phẩm này sẽ gặp nhiều khó khăn để cạnh tranh với thực phẩm chức năng xuất xứ nước ngoài.

Ảnh hưởng lớn nhất khi tham gia TPP là việc các doanh nghiệp dược nước ngoài sẽ tham gia nhiều hơn vào thị trường Việt Nam, dẫn đến mức độ cạnh tranh gay gắt hơn. Việc gia tăng cạnh tranh buộc các doanh nghiệp dược phải thay đổi, cắt giảm một phần lợi nhuận và gia tăng đầu tư cho chất lượng thuốc.

Trong bối cảnh đó, công ty nào xây dựng được hệ thống thuốc phân phối rộng khắp sẽ có lợi thế trong ngắn hạn tốt hơn. Ngoài ra, thị trường hiện nay đang tập trung mạnh vào mảng OTC (thuốc không cần ghi toa), do đó doanh nghiệp nào sở hữu hệ thống phân phối tốt sẽ rất có lợi, đặc biệt là trong việc hợp tác với các hãng dược nước ngoài để phát triển hệ thống phân phối.

Về dài hạn, việc đầu tư nghiên cứu sản phẩm mới, nâng cấp nhà máy sản xuất là yếu tố sống còn. Hiện nay, hầu hết các hãng dược đang đầu tư mạnh cho việc nâng cấp nhà máy lên các chuẩn cao hơn như GMP-EU hay PICS để đón đầu xu hướng hội nhập. Bên cạnh đó, việc nâng chuẩn nhà máy sẽ là bước đệm để các doanh nghiệp có thể vào được thị trường ETC (thuốc ghi toa), vốn có biên lợi nhuận cao hơn nhiều thị trường OTC.

CHIẾN LƯỢC CỦA DOANH NGHIỆP DƯỢC VIỆT NAM VÀ VAI TRÒ TỪ CHÍNH PHỦ

Khi thị trường dược phẩm Việt Nam ngày càng có sự phân hóa sâu sắc, việc đẩy mạnh nghiên cứu, cho ra đời những loại thuốc có chất lượng, giá thành cạnh tranh với thuốc ngoại, mang giá trị của Việt Nam đang được các công ty dược lưu tâm hàng đầu. Kết hợp với nâng cao chất lượng dược phẩm, các doanh nghiệp trong ngành đồng thời đặt mục tiêu mở rộng, chiếm lĩnh thị phần.

Các doanh nghiệp dược tận dụng ưu thế chi phí thấp trong sản xuất, mở rộng hoạt động, nâng cao vị thế. Trong “Chiến lược quốc gia phát triển ngành Công nghiệp Dược đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030”, Chính phủ đang có kế hoạch đầu tư tới 1,5 tỷ USD cho ngành Dược trong 10 năm tới đây, nhằm giảm sự phụ thuộc vào thuốc nhập khẩu. Chính phủ cũng cam kết tăng tỷ lệ thuốc sản xuất trong nước từ 50% cuối năm 2015 lên 80% năm 2020. Chi phí thấp cũng là lợi thế để thu hút các tập đoàn dược phẩm lớn dịch chuyển hoạt động sản xuất của họ sang Việt Nam. Đặc biệt, lĩnh vực y học cổ truyền đang là lĩnh vực phát triển mạnh của nền kinh tế đang phát triển

Để phát triển bền vững và hướng ra thị trường lớn mạnh hơn, sự phối hợp giữa các doanh nghiệp và Chính phủ là hết sức cần thiết. Đứng từ góc độ doanh nghiệp trong ngành dược, hơn một nửa số doanh nghiệp cho rằng các quy trình đấu thầu, hệ thống hành lang pháp lý dược hoàn thiện và minh bạch hóa, hay một nền kinh tế vĩ mô phát triển ổn định là những mục tiêu cấp thiết nhất hiện nay. Ngoài ra, việc tuyên truyền hiệu quả về vấn đề sử dụng thuốc, về hoạt động đầu tư và xây dựng môi trường cạnh tranh lành mạnh cũng là những chính sách cần được ưu tiên. Đặc biệt, trong bối cảnh xu hướng công nghệ đang lan tỏa mạnh mẽ thì có được những chính sách khuyến khích doanh nghiệp mạnh dạn áp dụng công nghệ, nâng cao năng suất lao động và hiệu quả đầu ra sẽ là “đòn bẩy” để nâng tầm ngành dược quốc gia trong tương lai.

**INSTITUTE FOR BRAND
AND COMPETITIVENESS
STRATEGY**

VIBIZ.VN

Vietnam Business Monitor

Add: Floor 3, House C, La Thanh Guesthouse,
218 Doi Can, Lieu Giai, Ba Dinh, Hanoi
Phone: 02462919137
Email: info@bcsi.edu.vn

Add: R401, Narenca Building,
85 Nguyen Chi Thanh St, Dong Da Dist, Hanoi
Phone: (+84) 62913648
Cell : (+84) 962 526 886
Email : info@vibiz.vn